

право, процес), адміністративне та кримінальне право, трудове право, фінансове право, міжнародне економічне право.

Для студентів спеціальності «Правознавство» (спеціалізація «Господарське право») пропонується комплекс економічних дисциплін: основи економічної теорії, економіка та фінанси підприємства, бухгалтерський облік, судово-бухгалтерська експертиза, аудит.

Реалізація такого підходу дозволить підняти на належний рівень вищу освіту та забезпечити конкурентоздатність наших фахівців на ринку праці.

І. Б. Івасів, канд. екон. наук, доцент
кафедри банківської справи

ПІДГОТОВКА ФАХІВЦЯ БАНКІВСЬКОЇ СПРАВИ В СВІТЛІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Останнім часом висловлюються окремі нарікання на якість підготовки фахівців з банківської справи у КНЕУ. І хоч чимало з них мають суб'єктивний характер, є привід осмислити перспективи оновлення вищої освіти. Кажучи об'єктивно, в навчанні студентів наш університет пішов далеко уперед у порівнянні з іншими вузами країни і, в першу чергу, порівняно з приватними вузами, однак за багатьма критеріями ми відстаємо від кращих американських і західноєвропейських зразків. І саме перехід до європейських стандартів вищої освіти, окреслених Болонською декларацією, має на меті не лише формальну уніфікацію методики навчання та оцінювання студентів, скільки якісні зміни у самій концепції університетської освіти. Таким чином, запровадження принципів Болонської декларації, на наш погляд, є справжньою революцією у вищій освіті, кінцеві обриси якої нам важко уявити зараз. Чому саме революція?

По-перше, замість усталеного порядку, коли студент вибирає до 40 % дисциплін, пропонується обернена пропорція, де до 70 % предметів вибиратимуть самі студенти. Відповідальність за вибір переноситься з міністерства, університета, деканату на студента: зробив невірний вибір — не трагедія, маєш можливість виправити помилку у наступному семестрі. Водночас, такий порядок мотивує викладача робити свій предмет актуальним і корисним для студента.

По-друге, на зміну традиційній системі предметів має прийти модульна система. Модуль являє собою сукупність освітніх завдань, виконання яких вимагає вивчення кількох предметів. На-

приклад, модуль з банківських операцій може складатись з курсу лекцій, практичних занять, тренінгу, спецкурсів з окремих аспектів банківської діяльності.

По-третє, на часі запровадження системи залікових кредитних одиниць. Можна піти формальним шляхом і просто перевести прийняті у нас кредити у систему ECTS. Насправді між цими підходами існує принципова різниця. Якщо у нас кредит означає «кількість освіти», то ECTS передбачено не фізичні години витрат, а дійсно засвоєні знання, іншими словами — компетенції слухача в розрахунку на залікову одиницю. Тому основним завданням має стати кропітка методична робота щодо визначення цих компетенцій і здійснюватись вона має за єдиними підходами, щоб реальне наповнення кожного кредиту було однаковим.

По-четверте, від системи, коли вузи можуть не зраховувати предмети, здані студентами в інших навчальних закладах, має відбутися перехід до академічної мобільності, тобто взаємне визнання документів про освіту, що ґрунтується на безпосередніх контактах університетів. Більше того — студент, який вивчатиме банківський бізнес у КНЕУ, навіть буде зобов'язаний один з семестрів провести у закордонному вузі. Для цього, крім налагоджених міжуніверситетських контактів, потрібно щоб до вузу приходили особи, що вільно володіють, як мінімум, однією іноземною мовою.

Запровадження Болонської декларації викликає й певні перестороги. Потрібно забезпечити збереження національного досвіду підготовки фахівців. Це особливо стосується провідних університетів, зокрема КНЕУ, які традиційно готують майбутню економічну і навіть політичну еліту нашої держави, позаяк Болонський процес направлений на демократизацію освіти, відхід від елітарності. Однак основною проблемою є недопущення скочування лише до копіювання гасел, скільки до досягнення на базі нових завдань, якісних стандартів підготовки студентів.

Л. О. Іващенко, здобувач кафедри педагогіки та психології

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ПРИ ВИВЧЕННІ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН (ЗА ВИБОРОМ)

Вивчення курсів за вибором безпосередньо залежить від конкретних потреб аудиторії, характеризується децентралізацією впливів та орієнтується на регіональні соціально-економічні особливості. Однак, часто у ході факультативного навчання студенти не